

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه مازندران

دانشکده‌ی حقوق و علوم سیاسی

پایان نامه برای اخذ درجه کارشناسی ارشد حقوق خصوصی

موضوع:

تاثیر بیماری ایدز در تداوم نکاح و انحلال آن

نگارش:

فاطمه قربانی سنگرودی

استاد راهنما:

دکتر حمید ابهری

استاد مشاور:

دکتر سید حسن حسینی مقدم

بهمن ماه ۱۳۹۸

تعهدنامه اصالت پایان نامه

بدینوسیله اینجانب **فاطمه قربانی سنگرودی** دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در رشته **حقوق خصوصی** با شماره دانشجویی **۹۶۱۵۲۳۱۴۱۰۹** تعهد می‌نمایم که کلیه مطالب مندرج در این پایان نامه تحت عنوان: **"تأثیر بیماری ایدز در تداوم نکاح و انحلال آن"** حاصل فعالیت پژوهشی خودم بوده که به راهنمایی یا مشورت اساتید دانشگاه مازندران تهیه شده است و در هر جا که از دستاوردها یا آثار علمی دیگران استفاده شده با رعایت حقوق مالکین معنوی به صورت مستقیم یا غیرمستقیم در متن پایان نامه، ارجاع داده شده و در منابع پایانی ذکر شده است.

این اثر پژوهشی قبلاً برای اخذ هیچ مدرک هم‌سطح، بالاتر یا پایین‌تر هیچ‌یک از دانشگاه‌ها و مؤسسات دولتی یا غیر دولتی ارائه نشده است، در صورت احراز تخلف و اثبات خلاف هر یک از موارد فوق، دانشگاه مازندران حق دارد بدون نیاز به حکمی از مراجع قضایی یا غیرقضایی، نسبت به ابطال مدرک تحصیلی اینجانب اقدام کند و حق پیگیری قضایی موضوع نیز برای دانشگاه مازندران محفوظ است و اینجانب حق هر گونه اعتراض را از خود ساقط می‌نمایم.

کلیه نتایج و حقوق حاصل از این اثر، متعلق به دانشگاه مازندران است و هر گونه استفاده از نتایج علمی و عملی، و آگاهی اطلاعات به دیگران یا چاپ و تکثیر، نسخه برداری ترجمه و اقتباس از پایان نامه، بدون موافقت دانشگاه مازندران یا استاد راهنما یا مشاور ممنوع است. نقل مطالب با ذکر مأخذ بلامانع است.

صحت امضای دانشجو مورد گواهی است نام و نام خانوادگی و امضاء دانشجو

مدیر گروه دانشکده:

معاون پژوهشی دانشکده:

تقدیم به

روح پاک و آسمانی پدرم که من روزشمار و سال شمار پرکشیدنش شدم و سال های زندگی من شد، سال های رفتن او و هرگز حتی به اندازه لحظه ای نتوانستم لمسش کنم. او که سایه وجودش آرام بخش قلب بی تابم و قرار دل ناآرامم بود. او که هر روز و هر لحظه جستجوگر او بودم. این نوشتار را تقدیم به تو می کنم که در هر فراز و فرودی به تو پناه می آوردم. مرد با عدالت روزهای بی عدالتی و اندیشه ورز روزهای تعصب و کوتاه بینی و کوتاه فکری عوام با تمام وجود می خواهمت.

و تقدیم به زنی که نام پرگوهر مادر بر اوست، او که برایم هم پدر بود و هم مادر و در این سال ها شبی نبود که از ترس از دست دادنش، نگریسته باشم. تو که بودم، در بود تو و هستی من، با هستی تو عجین شده است. و تقدیم به تو ای باد مسیحایی من، همسر مهربانم، که با آمدنت جای خالی پدر را برایم پر کردی و در ترنم دوست داشتن و حمایت، بال و پر گشودم و به پرواز درآمدم. تو که در این هیاهوی نافرجام، به دنبال سکوت و قراری هستی برای آرامشم.

تو که شادی بخش روزهای سراسر تنهایی و شکوه از بی عدالتی روزگار برایم شدی.

و تقدیم می کنم به هر آن کسی که بی قید و شرط، همراه من در زندگی بود. پایدار باشید و مانا.

سپاسگزاری

ستایش فراوان خداوندی را که یاورم بود تا که هرگز شعله های علم ورزی در وجودم خامشی نگرفته و جویای علم باشم که به مدد همین دستگیری او، با جمعی از اساتید والا مقام و اندیشمند آشنا گشته و از آنها بسیار بیاموزم. اکنون بر خود واجب می دانم که کمال قدردانی ام را خدمت جناب آقای دکتر حمید ابهری استاد راهنمای بنده در این پژوهش، اعلام نمایم. ایشان که با منش و رفتاری کم نظیر، مطالب دشوار حقوقی را، با بیانی فصیح و شیوا برای دانشجویان بیان می نمودند و حق استادی را در بالاترین حد آن به جا آوردند و در تمام مراحل نگارش پایان نامه نیز، بنده را مورد لطف خویش قرار دادند و همچنین سپاس فراوان از جناب آقای دکتر سید حسن حسینی مقدم که از مشاوره های عالی ایشان بسیار بهره مند شده و بسیار از ایشان آموختم و از هیچ کمکی دریغ ننموده اند و قدردان تمام اساتید بزرگوارم در این رشته می باشم که با مهربانی و جودشان و دانش بی حدشان، لذتی وصف ناشدنی را برایم به ارمغان آوردند.

چکیده

خانواده، مهم ترین نهادهای اجتماعی می باشد که اولین تلاش ها برای فرآیند پذیرش و اجتماعی شدن از این کانون آغاز می گردد. انسان بنا بر فطرت طبیعی خود، همواره در طول اعصار، به دنبال شکل گیری خانواده بوده است و بدین دلیل، یکی از دغدغه های همیشگی او، حفظ و نگهداری از این نهاد مهم بوده است. با این حال در بعضی موارد، چاره ای جز انحلال این رابطه وجود ندارد. موارد انحلال نکاح در قانون مدنی ایران به تبعیت از مشهور فقهای امامیه عبارت است از طلاق و فسخ. این در حالی است که امروزه جامعه بشری با امراض ناعلاج و مسری مواجه شده است که از جهت ضرر حاصله به مراتب مضرت تر و خطرناک تر از عیوب مصرح در قانون می باشند، از جمله این بیماری ها، ایدز می باشد که تا به حال راه درمانی برای آن کشف نگردیده است. حال این پرسش مطرح می گردد که آیا بیماری ایدز نیز، می تواند یکی از موجبات فسخ نکاح به شمار رود؟ پاسخ به این سوال مستلزم این امر می باشد که پیش از آن بررسی شود که آیا عیوب موجب فسخ نکاح حصری هستند یا تمثیلی؟ موضوع دیگر این می باشد، که در صورت قائل شدن به عدم فسخ نکاح و تبعیت از نظر مشهور فقها در زمینه حصری بودن عیوب، در صورت ابتلای هر یک از زوجین به این بیماری، چگونه طرف مقابل می تواند از خود رفع ضرر نماید؟ از توجه به متن مواد ۱۱۲۱ الی ۱۱۲۳ قانون مدنی، اینگونه استنباط می گردد که قانونگذار به تبعیت از شرع مقدس اسلام، این عیوب را حصری دانسته است و به قابل تعمیم بودن این عیوب نظر نداشته است. بنابراین در صورت ابتلای هر یک از زوجین به این بیماری، امکان فسخ نکاح وجود نداشته و در نتیجه، آن ها باید با توسل به راه های دیگری نظیر درخواست طلاق بر مبنای عسر و حرج و یا امتناع از نزدیکی و... به وسیله زوجه یا از طریق طلاق و ازدواج مجدد و... به وسیله زوج، از خود دفع ضرر نمایند.

کلید واژه ها: انحلال، فسخ، طلاق، نفقه، ایدز.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۲	مقدمه
۱۲	الف: بیان مسأله
۱۳	ب: سؤال‌های پژوهش
۱۳	پ: پیشینه پژوهش
۱۴	ت: فرضیه‌های پژوهش
۱۴	ج: اهداف پژوهش
۱۵	چ: مبانی نظری پژوهش
۱۵	ح: روش شناسی پژوهش
۱۵	خ: سازماندهی پژوهش
۱۶	فصل اول: کلیات
۱۷	مبحث اول: بیماری ایدز
۱۷	گفتار اول: چیستی بیماری ایدز
۱۸	گفتار دوم: مراحل بیماری ایدز
۱۸	گفتار سوم: راه‌های انتقال بیماری ایدز
۱۹	مبحث دوم: مفهوم نکاح و اقسام آن
۱۹	گفتار اول: مفهوم نکاح
۱۹	بند اول: مفهوم لغوی نکاح
۲۰	بند دوم: مفهوم حقوقی نکاح
۲۱	گفتار دوم: اقسام نکاح
۲۱	بند اول: نکاح دائم
۲۲	بند دوم: نکاح موقت
۲۳	مبحث سوم: انحلال نکاح
۲۴	گفتار اول: انحلال نکاح دائم

۲۴	بند اول: طلاق.....
۲۴	الف: مفهوم لغوی طلاق.....
۲۵	ب: مفهوم حقوقی طلاق.....
۲۵	ج: اقسام طلاق.....
۲۶	۱- طلاق بائن.....
۲۷	۲- طلاق رجعی.....
۲۸	بند دوم: فسخ نکاح.....
۲۸	الف: مفهوم لغوی فسخ.....
۲۸	ب: مفهوم حقوقی فسخ.....
۲۹	بند سوم: فوت.....
۲۹	بند چهارم: لعان.....
۳۰	بند پنجم: کفر.....
۳۱	گفتار دوم: انحلال نکاح موقت.....
۳۱	بند اول: بذل مدت.....
۳۲	بند دوم: انقضاء مدت.....
۳۳	مبحث چهارم: موجبات فسخ نکاح.....
۳۳	گفتار اول: عیوب موجب فسخ نکاح.....
۳۴	بند اول: عیوب مشترک.....
۳۶	بند دوم: عیوب اختصاصی مرد.....
۳۶	الف: خصاء.....
۳۷	ب: عنن.....
۳۸	پ: مقطوع بودن آلت تناسلی.....
۳۸	بند سوم: عیوب اختصاصی زن.....
۳۹	الف: قرن.....
۴۰	ب: جذام.....
۴۱	پ: برص.....

۴۳	ث: زمین گیری.....
۴۳	ج: نابینایی از هر دو چشم.....
۴۴	گفتار دوم: تدلیس.....
۴۵	گفتار سوم: تخلف از شرط صفت.....
۴۸	فصل دوم: تاثیر بیماری ایدز در تداوم نکاح
۴۹	مبحث اول: تاثیر بیماری ایدز زوجه در تداوم نکاح.....
۴۹	گفتار اول: حقوق مشترک زوجین در زندگی.....
۵۰	بند اول: حسن معاشرت نسبت به یکدیگر.....
۵۰	بند دوم: معاضدت زوجین در تشیید مبانی خانواده و تربیت اولاد.....
۵۲	بند سوم: فداکاری.....
۵۲	گفتار دوم: حقوق و تکالیف زوج در زندگی مشترک.....
۵۲	بند اول: حقوق مالی زوج.....
۵۳	بند دوم: حقوق غیرمالی زوج.....
۵۴	بند سوم: تکالیف زوج در زندگی مشترک.....
۵۵	گفتار سوم: بیماری ایدز زوجه و تاثیر آن بر حقوق و تکالیف زوج.....
۵۶	مبحث دوم: تاثیر بیماری ایدز زوج در تداوم نکاح.....
۵۶	گفتار اول: حقوق زوجه در زندگی مشترک.....
۵۶	بند اول: حقوق مالی زوجه.....
۵۶	الف: نفقه.....
۵۷	۱- نفقه و مصادیق آن.....
۵۷	۲- ویژگی های نفقه زوجه.....
۵۸	ب: مهریه.....
۵۹	ج: اجرت المثل.....
۶۰	بند دوم: حقوق غیرمالی زوجه.....
۶۱	گفتار دوم: تکالیف زوجه در زندگی مشترک.....
۶۱	بند اول: مفهوم تمکین.....

۶۲	بند دوم: اقسام تمکین.....
۶۲	الف: تمکین عام.....
۶۳	ب: تمکین خاص.....
۶۴	بند سوم: نفقه و تمکین.....
۶۵	گفتار سوم: بیماری ایدز زوج و تاثیر آن بر حقوق و تکالیف زوجه.....
۶۸	فصل سوم: تاثیر بیماری ایدز در انحلال نکاح
۷۰	مبحث اول: تاثیر بیماری ایدز زوجه در انحلال نکاح.....
۷۰	گفتار اول: فسخ نکاح.....
۷۱	گفتار دوم: حصری یا تمثیلی بودن عیوب موجب فسخ نکاح.....
۷۱	بند اول: ادله حصری بودن عیوب.....
۷۱	الف: اخبار و روایات.....
۷۲	ب: اجماع فقها.....
۷۲	پ: اصل لزوم.....
۷۲	ت: ارزیابی ادله.....
۷۳	بند دوم: ادله تمثیلی بودن عیوب.....
۷۴	الف: روایات.....
۷۴	ب: قاعده لاضرر.....
۷۶	پ: قاعده لاجرح.....
۷۶	ت: شرط بنایی.....
۷۷	ث: دلیل اولویت.....
۷۷	بند سوم: ارزیابی دو نظریه.....
۷۸	گفتار دوم: طلاق.....
۷۹	گفتار سوم: سایر راه های دفع ضرر.....
۷۹	بند اول: ازدواج مجدد.....
۸۲	بند دوم: تخلف از شرط صفت.....
۸۳	بند سوم: تدلیس.....

۸۵	مبحث دوم: تاثیر بیماری ایدز زوج در انحلال نکاح.....
۸۵	گفتار اول: فسخ نکاح.....
۸۵	گفتار دوم: طلاق.....
۸۷	گفتار سوم: سایر راه های دفع ضرر.....
۸۷	بند اول: امتناع از نزدیکی با شوهر.....
۸۸	بند دوم: تخلف از شرط صفت.....
۸۹	بند سوم: تدلیس.....
۹۱	نتیجه و پیشنهادها.....
۹۱	الف) نتیجه.....
۹۴	ب) پیشنهادها.....
۹۶	منابع.....
۱۰۳	Abstract.....

مقدمه

الف: بیان مسأله

خانواده کوچک ترین و مهم ترین نهاد جامعه می باشد و عقد نکاح، یک قرارداد مهم است، زیرا با این قرارداد، اجتماع کوچک خانواده شکل گرفته که در نتیجه آن، تداوم و پویایی نسل و همچنین فراهم آمدن زمینه برای پیدایش انسان هایی با ارزش والا فراهم می گردد. بنابراین در همه جوامع بشری به نهاد خانواده توجه فراوانی مبذول شده و قواعدی چه در مذاهب و چه در قوانین آن ها فراهم آمده که هدف همه آن ها استحکام و تداوم بقای خانواده می باشد. از جمله این مذاهب دین مقدس اسلام می باشد که به این مهم توجه زیادی داشته و همواره به شکل گیری و تداوم آن اهمیت داده است و احکام قانون مدنی ایران نیز در مبحث نکاح، برگرفته از شرع مقدس اسلام می باشد.

یکی از موضوعاتی که تاثیر مستقیم در انحلال نکاح دارد، بیماری ها می باشد. پاره ای از بیماری ها در قانون به دلیل حمایت از خانواده، از موجبات فسخ نکاح می باشند. از این رو، قانونگذار مصادیقی از آن را احصاء و بیان نموده است.

بیماری های مذکور، از جمله مواردی بودند که در زمان انشاء قانون شناخته شده بودند. اما امروزه، بیماری های جدیدی ظهور کرده اند که گاهی، از حیث خطرناک بودن به مراتب شدیدتر از بیماری های فوق الذکر می باشند، از جمله آن بیماری ها، ایدز، هپاتیت، سرطان و ... می باشد، که با وجود بیماری های فوق الذکر ادامه زندگی مشترک برای زوج یا زوجه، دشوار و در مواردی غیرممکن می گردد.

در این پژوهش، به دنبال این امر هستیم که آیا با استناد به بیماری ایدز نیز می توان قائل به فسخ نکاح شد یا اینکه باید از مجرای قانونی و شرعی دیگری که برای طرفین نهاده شده یعنی طلاق استفاده کرد و زوج با توسل به

ماده ۱۱۳۳ قانون مدنی و اختیاری که به او داده شده، نکاح را منحل کند و زوجه نیز چنانچه ادامه زندگی مشترک برای او با دشواری همراه است، از ماده ۱۱۳۰ قانون مدنی استفاده نموده و به استناد عسر و حرج خود را مطلقه سازد.

ب: سؤال‌های پژوهش

۱- آیا وجود بیماری ایدز در زوجه، موجبی برای ازدواج مجدد زوج می باشد؟

۲- آیا وجود بیماری ایدز در زوج، مانعی برای تمکین زوجه می باشد؟

۳- آیا وجود بیماری ایدز در یکی از زوجین، از موجبات فسخ نکاح می باشد؟

پ: پیشینه پژوهش

در مورد تاثیر بیماری ایدز بر انحلال نکاح و آثار آن، تاکنون تحقیق مستقلی انجام نشده است، لکن در برخی آثار حقوقی، اشاراتی به این موضوع شده است که از جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- ۱- رجائی پور و قنبریان (۱۳۸۸)، در مقاله ادله جواز فسخ نکاح در بیماری ایدز از دیدگاه فقیهان می نویسند: «باید بگوییم ممکن است، کسی اینگونه اشکال کند که پاره ای از روایات یاد شده مرسل است و پاره ای از ادله، استحساناتی بیش نیست و چنان که صاحب ریاض المسائل فرمودند: لازمه آن گذر از نص به هر مرض مزمن و مسری خواهد بود، در جواب می گوئیم از میان مجموعه ادله مذکور، دلیل های غیرقابل خدشه و تامی وجود داشتند تا مطلب را ثابت کند و خوفی از آنکه گفته شود در سایر امراض مسری نیز موجب فسخ می شود، نیست».
- ۲- مجتهد سلیمانی و همکاران (۱۳۹۶)، در مقاله ضرورت تحول در عیوب موجب فسخ نکاح به دلیل ملزومات حقوقی و اخلاقی خانواده و پدیده های جدید عصری می نویسند: «از آنجایی که به نظر می رسد موضوع مهمی که در خصوص این تحقیق مورد سوال و ابهام است، مسئله امکان توسعه یا تحدید و یا تغییر موارد فسخ نکاح می باشد، که با توجه به قواعد لاضرر و غرور و خیار عیب و تخلف وصف و تدلیس و مسئله عسر و حرج، تئوری و فرضیه امکان لحاظ نمودن صفت کمال و یا شرط ضمنی در غالب خیار تخلف وصف و یا حتی اصرار به

ذکر نام خیاری و بلکه استناد به قواعد مذکور، امکان جعل حکم را مهیا نمود و از باب وحدت ملاک و قیاس اولویت، نسبت به بیماری های لاعلاج و صعب العلاج و تحمل ناپذیر، امکان توسعه و افزایش موارد فسخ نکاح را مهیا نمود و یا به دلیل پیشرفت علم پزشکی و امکان مداوای بعضی از بیماری هایی که در گذشته دور، غیرقابل مداوا تصور می گردید، از فسخ نکاح بتوان جلوگیری نمود».

۳-میرداداشی (۱۳۹۲)، در مقاله حق فسخ نکاح با بیماری های جدید می نویسد: «در صورت ابتلای هر یک از زن و مرد به بیماری های جدید مانند دیابت، سرطان و ایدز برای طرف مقابل حق فسخ نمی باشد و در صورت ابتلای زن به یکی از امراض جدید، زوج با اختیار ناشی از ماده ۱۱۳۳ قانون مدنی اقدام به تطلیق زوجه خود خواهد نمود و اگر مرد مبتلا به یکی از بیماری های جدید شود که امکان ادامه زوجیت را دشوار نماید، زوجه می تواند براساس اختیار ناشی از ماده ۱۱۳۰ قانون مدنی درخواست طلاق قضائی نماید».

ت: فرضیه های پژوهش

- ۱- وجود بیماری ایدز در زوجه، موجبی برای ازدواج مجدد زوج است.
- ۲- وجود بیماری ایدز در زوج، مانعی برای تمکین زوجه است.
- ۳- وجود بیماری ایدز در یکی از زوجین در زمان ازدواج، از موجبات فسخ نکاح است.

ث: حدود پژوهش

بررسی موضوع در حقوق موضوعه ایران و فقه امامیه.

ج: اهداف پژوهش

تنقیح شدن بیماری های خطرناک و غیرخطرناک و ملاحظه کیفی آن ها از حیث تاثیر گذاری در نکاح و تبیین آثار حقوقی تاثیر بیماری ایدز و مشخص شدن احکام متفاوت نکاح در حوزه بیماری های مختلف.

چ: مبانی نظری پژوهش

باب دوم قانون مدنی به مبحث انحلال عقد نکاح پرداخته است و در فصل اول از باب دوم، به موارد امکان فسخ نکاح پرداخته است، از جمله مواد قانون مدنی ۱۱۲۲، ۱۱۲۱ و ۱۱۲۳ مواردی از عیوب را نام برده که در صورت وجود هر یک از این ها، زوج یا زوجه می توانند به واسطه آن نکاح را فسخ نمایند و همچنین فصل دوم از باب دوم به مسئله طلاق و اقسام طلاق پرداخته است.

ح: روش شناسی پژوهش

در این تحقیق، با استفاده از شیوه ی کتابخانه ای، به جمع آوری اطلاعات و فیش برداری پرداخته می شود و سپس با تجزیه و تحلیل اطلاعات جمع آوری شده، به نتیجه گیری می پردازیم. از این رو، روش تحقیق، روش توصیفی_تحلیلی می باشد.

خ: سازماندهی پژوهش

پژوهش حاضر در سه فصل تنظیم شده است که به ترتیب ذیل است:

در فصل اول به بیان کلیات و مفاهیم پرداخته می شود.

در فصل دوم به تاثیر بیماری ایدز در تداوم نکاح، پرداخته می شود.

در فصل سوم تاثیر بیماری ایدز در انحلال نکاح، بررسی می گردد.

فصل اول:

کلیات

در این فصل جهت تبیین و تنقیح موضوع، به ذکر کلیات و توضیح مفاهیم مرتبط، نظیر بیماری ایدز و مفهوم نکاح و اقسام آن و انحلال نکاح خواهیم پرداخت.

مبحث اول: بیماری ایدز

در این مبحث، ابتدا درباره بیماری ایدز و مراحل آن و سپس درباره راه های انتقال آن، بیان می شود.

گفتار اول: چیستی بیماری ایدز

کلمه ایدز مشتق شده است از حروف اول چهار کلمه انگلیسی به صورت

(Acquired Immune Deficiency Syndrome) که تحت عنوان: سندرم نارسایی ایمنی اکتسابی نام گرفته

است (پورکاظمی، ۱۳۸۵: ۴۴).

یکی از معضلات قرن حاضر، بیماری ایدز می باشد. ایدز، مهم ترین تهدید تازه برای بهداشت جهانی بود که در قرن بیستم پدیدار شد و در غیاب درمان یا واکسن قدرتمند و موثر، آموزش بهداشت در جهت تغییر رفتارهای خطرناک، تنها راه برای مهار این بیماری، به شمار می رود (هابلی، ۱۳۸۴: ۱۳).

ایدز یک بیماری پیشرونده، علاج نشدنی و قابل پیشگیری است، این بیماری حاصل تکثیر ویروسی به نام اچ آی وی در بدن میزبان است که باعث تخریب جدی دستگاه ایمنی بدن انسان می گردد. معمولاً ایدز و HIV در بسیاری مواقع به جای یکدیگر برای توصیف یک بیماری به کار برده می شوند، در حالی که HIV نوعی ویروس می باشد، که می تواند منجر به یک بیماری به نام ایدز شود.

ایدز تاکنون به عنوان جدی ترین پیامد عفونت ویروس کمبود ایمنی در انسان شناخته شده، که باعث تخریب اجزای اصلی دستگاه ایمنی میزبان می شود و شخص بیمار را گرفتار یک رشته عفونت های فرصت طلب و حالت های وخیم می کند که منتهی به مرگ و نابودی می شود. در این بیماران، در واقع در سیستم ایمنی و دفاعی بدن که در واقع همان گلبول های سفید خون می باشند، نوعی ضعف و کمبود ایجاد می شود. میزان گلبول های سفید

در بدن این افراد به حدی می شود که قادر نیستند میکروب های مهاجم بدن را از بین ببرند و افراد ایدزی به دلیل همین کمبود دفاعی است که مبتلا به عفونت های مکرر می شوند (پور کاظمی، ۱۳۸۵: ۴۴).

گفتار دوم: مراحل بیماری ایدز

از لحظه ورود بیماری ایدز به بدن انسان تا ابتلا به بیماری ایدز، معمولاً ۵ مرحله وجود دارد:

مرحله اول: در ۳ الی ۶ ماه اول ورود ویروس ایدز، بدن وارد این مرحله می شود که به دوره پنجره شهرت

دارد.

مرحله دوم: پس از اتمام مرحله اول، به مرحله ای می رسیم که بدون علامت بوده و امکان دارد که حتی به

مدت از یک تا هفده سال، طول بکشد و ممکن است فرد، هیچ علائم و بیماری خاصی از ایدز را نشان ندهد و از

سلامتی کامل برخوردار باشد. ولی، به راحتی قادر است که ویروس را به همسر و سایرین منتقل نماید و آن ها را

آلوده نماید.

مرحله سوم: در این مرحله، معمولاً غدد لنفاوی گردن، کشاله ران، زیر بغل و داخل شکم، بزرگ تر شده و

معمولاً بدون درد و قرینه می باشند.

مرحله چهارم: این مرحله، قبل از بروز نشانه نهایی ایدز بوده و علائم آن شامل، اسهال و تب برای بیشتر از یک

ماه و کاهش وزن بیش از ۱۰ درصد وزن سابق، عرق ریزی شبانه، خستگی، بی حالی و ضعف است.

مرحله پنجم: مرحله نهایی ایدز نام دارد. در این مرحله، قدرت دفاعی بدن کاهش پیدا می کند و عفونت های

متعددی در ریه ها، مغز، کلیه ها، پوست، دستگاه گوارش و... رخ می دهد و معمولاً به طور متوسط، در کمتر از

دو سال، فرد را از پای در می آورد (پور کاظمی، ۱۳۸۵: ۵۲).

گفتار سوم: راه های انتقال بیماری ایدز

از جمله راه های انتقال بیماری ایدز عبارتند از:

۱- برقراری تماس جنسی با فرد آلوده به بیماری ایدز، که حدود ۷۰ یا ۸۰ درصد موارد ابتلا در جهان، از این طریق بوده است.

۲- استفاده از خون و فرآورده های خونی، پیوند اعضا و نسوج آلوده و استفاده از ابزار آلوده به خون مانند: سرنگ، سوزن و ...

۳- مادر آلوده به ویروس ایدز که قبل از زایمان، حین زایمان و بعد از تولد، از طریق شیردهی می تواند ویروس HIV را به کودک و جنین خود، از طریق جفت، بند ناف و یا خونریزی ها منتقل نماید (پورکاظمی، ۱۳۸۵: ۵۳). ایدز چنانچه بیان شد، یک بیماری کشنده و غیرقابل درمان است و در حال حاضر، هیچ واکسنی برای جلوگیری یا درمان آن وجود ندارد و تنها با استفاده از درمان های ضدویروسی می توان، میزان بار ویروسی را پایین نگه داشت و سیستم ایمنی بدن را تقویت کرد.

مبحث دوم: مفهوم نکاح و اقسام آن

در این مبحث به مفهوم نکاح و اقسام آن پرداخته می شود.

گفتار اول: مفهوم نکاح

در این گفتار، ابتدا مفهوم لغوی نکاح و سپس مفهوم حقوقی آن، بیان می شود.

بند اول: مفهوم لغوی نکاح

نکاح در لغت به معنای زن کردن، عقد زناشویی بستن، زن گرفتن و تزویج آمده است (دهخدا، ۱۳۷۷:

۲۲۶۸۵/۱۴).

برخی نیز گفته اند که نکاح، در لغت به معنای زناشویی بستن، عقد ازدواج و زناشویی است (عمید، ۱۳۵۷:

۱۹۱۶/۲).

در بعضی آثار حقوقی، نکاح در لغت به معنای تقابل آمده است و در زبان عرب هرگاه دو کوه در مقابل یکدیگر قرار گرفته باشند، گفته می شود: تناح الجبلان، یعنی دو کوه در مقابل هم واقع شده اند (محقق داماد، ۱۳۶۵: ۲۱).

نکاح در لسان العرب چنین بیان شده است: اصل نکاح در کلام عرب، وطی است (ابن منظور، ۱۴۱۴: ۶۲۶/۲). همچنین نکاح به معنی زن گرفتن است، که همان عقد نکاح می باشد و به معنی مقاربت و جماع نیز آمده است (قرشی، ۱۴۱۲: ۱۰۷/۷).

بند دوم: مفهوم حقوقی نکاح

در قانون مدنی درباره عقد نکاح تعریفی ارائه نشده است. با این حال، حقوقدانان هر کدام تعاریفی درباره عقد نکاح بیان نموده اند که به برخی از آن ها اشاره می شود:

برخی گفته اند که نکاح، عبارت از رابطه حقوقی است که به وسیله عقد بین زن و مرد حاصل می گردد و به آنها حق می دهد که تمتع جنسی از یکدیگر ببرند (امامی، ۱۳۷۱: ۲۶۹/۴).

ایرادی که به این تعریف وارد است، این می باشد که اگر تمتع جنسی جزء مقتضای نکاح باشد، در اینصورت باید زناشویی پیران و کسانی که توانایی جنسی ندارند ممکن نباشد، در حالی که قانون هیچ منعی در این باب ندارد و نکاح بدون آن نیز می تواند تحقق پیدا کند (کاتوزیان، ۱۳۸۸: ۳۴/۱).

بعضی دیگر معتقدند که نکاح، قراردادی است که به موجب آن، زن و مرد در زندگی با یکدیگر شریک و متحد شده، خانواده ای تشکیل می دهند (صفایی و امامی، ۱۳۹۵: ۳۰).

بر این تعریف ممکن است این اشکال وارد باشد که جامع نیست، زیرا نکاح منقطع را شامل نمی شود، ولی می توان بیان نمود که در نکاح منقطع نیز، تشکیل نوعی خانواده مدنظر است، اگرچه خانواده هایی که بدین سان تشکیل می شود، به استحکام و ارزش خانواده ناشی از نکاح دائم نیست و تعاون و همبستگی خانوادگی، در نکاح دائم به مراتب بیشتر است (صفایی و امامی، ۱۳۹۵: ۳۰).